

Høringsuttalelse - Fylkesplan for Østfold

Miljøpartiet De Grønne i Østfold avgir herved høringsuttalelse til Fylkesplan fra Østfold Fylkeskommune.

Vi berømmer Fylkeskommunen for et grundig og godt dokument som fanger opp viktige samfunnstrender og politiske signaler. Dette vil være nyttig i kommende år både for kommunene og det kommende Viken fylke.

De Grønne er glade for at Fylkeskommunen tar klimautfordringene på alvor og legger Parisavtalen til grunn. Dette er synlig flere steder, ikke minst under «Klima og miljø» og i «Det grønne skiftet».

Vi har likevel noen kritiske merknader.

Korte innspill til samfunnsdelsteksten:

- * Om strandsonen side 20 punkt 22, 1. setning: Fylkeskommunen må våge å være klarere ved å bytte ut «bør» med «må». Vi foreslår at teksten blir (endring understreket):

«Kommunene og andre myndigheter må ha som mål å stanse videre utbygging og privatisering av strandsonen langs sjø og vassdrag, med spesielt fokus på byggeforbudet i 100-metersbeltet.»

- * Om kompetanseløft side 22: Vi ønsker å fremheve at fylkeskommunen skal opprettholde et variert/bredt yrkesfaglig og kreativt studietilbud i hele Østfold.

- * Om integrering og utdanning, punkt 12: Vi mener betydningen av bred tilnærming for å bygge relevant kompetanse og oppnå vellykket integrering kan gjøres enda klarere. Vi foreslår å bytte «bør» med «skal» i siste setning slik at det står:

«Det skal gis flere tilbud om yrkesfaglig utdanning.»

Innspill til arealdelen

På side 78 er det foreslått næringsområde på 1-Na Missingmyr. Vi mener dette er et eksempel på manglende helhetlig tenkning. Det samme gjelder flere andre avgrensinger i kartet.

1-Na Missingmyr-området strekker seg som et bånd inn i skogen ut fra eksisterende næringsområder. I figur 1 viser vi konfliktsonene vi mener bør tas ut av kartet. Her ligger to delvis urørte myrer. «Inntakt lavlandsmyr» i ytre del av Østfold har, etter en omfattende nedbygging /oppdyrking, blitt en svært sjelden naturtype. Slike arealer er høyt prioriterte å ta vare på, og burde aldri vært tatt inn i utbyggingsarealet. Disse myrområdene er merket som 3 og 4 i figur 1. De gule skraveringene dekker dyrka mark som heller ikke burde vært tatt med. Videre et stort areal i nordøst hvor all vegetasjon er fjernet og det tydeligvis er en form for masseuttak. Hvorfor er bare 1/3 del av dette arealet med?

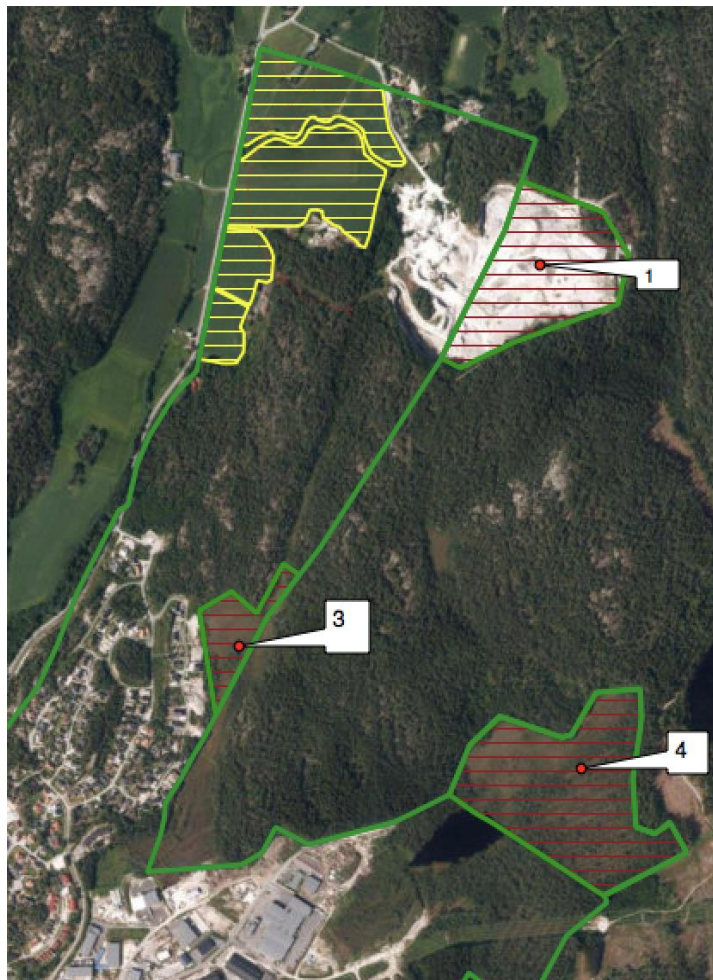
I høringen ber fylkeskommunen om innspill spesielt til:

- Som oppfølging av pkt. 26 og 27 under samfunnsdelens klima og miljø (s.21) skal kommunene utfordres til å komme med forslag på omdisponering eller innbygging av tidligere avsatte områder tilbake til LNF-områder, - særlig for opparbeidet innmark

Vårt svar er JA til at kommunene skal komme med slike forslag, men spørsmålet er altfor forsiktig. Kommunene trenger ingen mild oppfordring til å følge nasjonale viktige føringer for arealbruk. Fylkeskommune må våge å gi klare planfaglige råd, med gode avveide streker på kartet.

Kommunepolitikerne vet at Fylkesplanens arealdel ikke er bindende, og må vite at den representerer viktige råd for å nå omforente nasjonale og regionale politiske mål. En fylkeskommunal arealplan som bare er et ekko av kommuneplanene blir svekket og lite relevant med utydelige føringer for arealbruk, og manglende læringseffekt. De Grønne ønsker både en oppfordring til at kommunene tegner om kartet, og at Fylkeskommunen selv viser vei med tydelig anbefaling på hvordan regionen best kan utvikles.

Vi studerte arealkartet og fant totalt 17 000 daa (17 km²) dyrka mark man mener kan bygges ned innen 2050. Dette er stikk i strid med mål

Figur 1: Missingmyr næringsområde. Skraveringer og nummer forklart i teksten.

Figur 2: Grønn strek viser Skjønnhaugs utviklingsgrense fram mot 2050. Gulskravert er i konflikt med jordvern.

for delmål Jordvern i samfunnsdelteksten (pkt. 24-28). Eksempel er Figur 2, kartet over Skjønnhaug: Store skrinne skogsarealer med lavbonitetsskog og lite konfliktpotensial er tilgjengelig mot øst. Likevel tar man med gult skraverte jordbruksarealer. Dette er et uheldig signal til kommunen!

Merk: Ovennevnte eksempler er få og tilfeldig valgte. Lignende finnes for nesten alle kommuner. Oppsummert mener De Grønne at arealdelens kart er styrt av gamle kommunale planer og gammel historikk. Den egner seg derfor ikke som faglig råd for kommunenes arealplanlegging. Når fylkeskommunens arealdel ikke er førende for kommunen finnes ingen juridiske implikasjoner ved å løsrive seg fra gamle planer. Da gir det ingen mening ikke å være nytenkende. Dette bør være Fylkeskommunens viktigste rolle!

Friluftsområdet Mosseskogen

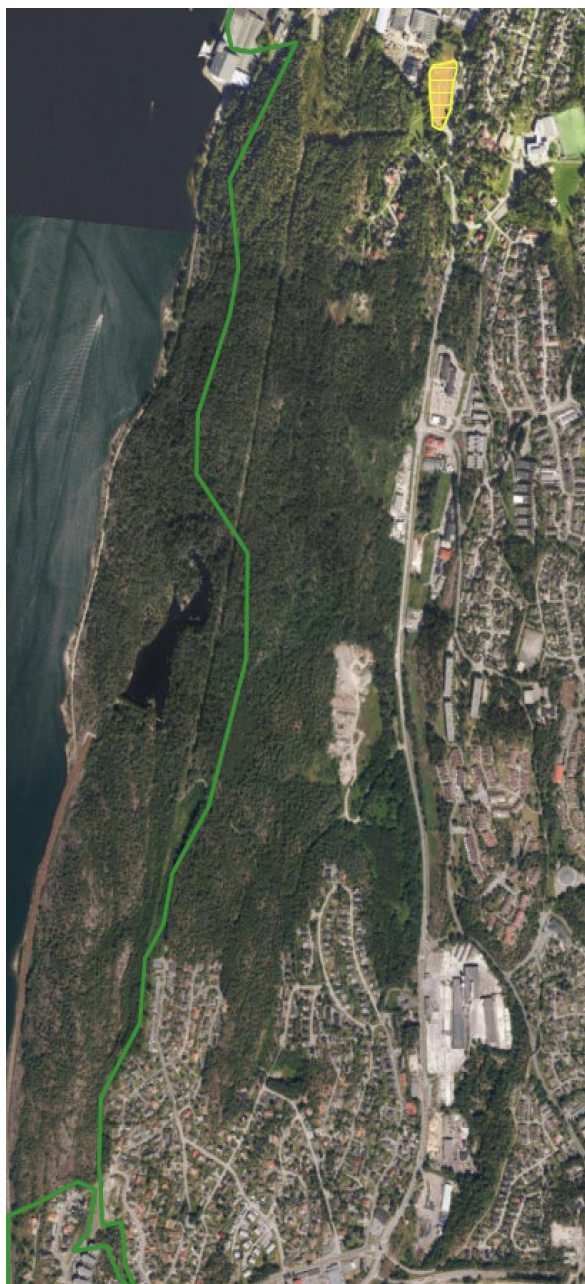
I utbyggingslinjene fram mot 2050 nord for Moss er et stort skogområde mellom Trollaldalen og

Mollbekktjern tatt med, det meste som nedbyggingsområde neste 30 år. Mosseskogen er lokalt en konfliktzone der grunneiere har ønsket utbygging, mens lokalbefolkningen stadig sterkere har påpekt at dette er et veldig verdifullt bymarkområde for alle i Moss nord.

Høsten 2017 ble det utgitt en egen bok som dokumenterer historie, kulturminner, verdi for friluftsliv og svært store naturkvaliteter i området. Boka er ny, og det er kanskje ikke rart at detaljert kunnskap om området ennå ikke er ervervet, men Fylkeskommunen burde uansett sett det strategisk viktige i å skjerme dette friluftsområdet for Moss. De Grønne mener at dersom Fylkesplanens arealdel ønskes ansett som seriøs planfaglig anbefaling må arealet ut av nedbyggingssonen og i stedet legges ut, sammen med Nordre Jeløy, som forslag til bymark for Moss by.

Avsetning av arealer til vindkraftutbygging

Områdene markert til mulig vindkraftutbygging er svært omfattende i forhold til hva som har vist

Figur 3: Kart over Mosseskogen og linjen som er trukket for fremtidig utbyggingsområde fram mot 2050.

seg mulig å få utbyggingstøtte til for vindkraft i Østfold. Områdene oppgis å være basert på tidligere planer, men vindkraftproduksjon har utviklet seg så mye at Fylkesplanen for dette må revideres. En slik revisjon bør være en samlet plan for fornybar kraft, og ikke bare for vind. Mye har skjedd også når det gjelder andre kilder for fornybar energi siden planen ble vedtatt. Noen viktige momenter:

- * Turbinhøyden har økt fra 150 til 250 m. Dette gjør at vesentlig større arealer påvirkes av lysforurensing og støy. Nesten uansett hvor i Østfold en slik vindturbin settes opp, vil den bli høyeste punkt i fylket.
- * Kunnskap om skader og plager som følge av lavfrekvent støy har økt. Lavfrekvent støy bærer vesentlig lenger enn høyfrekvent og oppleves som spesielt negativ over tid.
- * Fylkeskommunens utbyggingsplan for vindkraft har påført enkeltpersoner stor psykisk belastning og ledet til flere ødelagte naboforhold og uvennskap mellom de som vil tjene penger på utleie av grunn til vindkraftindustri og naboer og vanlige innbyggere i fylket som ikke vil ha turområder og nærområder ødelagt.
- * Norge har allerede dekket sitt kraftbehov med årlig produksjon av 145 TWh. CEDREN har estimert ytterligere produksjon på 50 – 70 TWh innen 2050 ved oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraftverk, godkjente vannkraftprosjekter, samt forventet økt nedbør. Departementet har vist at ENØK-potensialet i bygningsmassen er 40 TWh. 10 TWh er allerede besluttet å hente ut via ENOVA. Ut fra dette må utbygging av vindkraft betraktes som en ren eksportindustri og behandles deretter.
- * Det spesielle ved denne eksportindustrien er:

- * Den vil etablere seg i de mest urørte områdene i Østfold med store irreversible terrenginngrep.
- * Vindparkene gir ingen arbeidsplasser etter at utbyggingen er ferdigstilt.
- * All vindkraftutbygging i Norge er solgt ut til utenlandske selskaper som ikke betaler skatt til Norge. Overskudd fra kraftproduksjonen eksporteres dermed til utenlandske eiere og bidrar altså heller ikke til utvikling av norsk eller lokalt næringsliv.
- * Østfold som region har ingen fordeler, utelukkende ulemper ved disse utbyggingene med unntak av at noen få grunneiere får leieinntekter.

De Grønne mener derfor at disse områdene bør tas ut av arealplanen inntil man har fått utarbeidet en samlet plan for fornybar kraft som tar for seg:

- solkraft, solvarmefangere
- oppgraderingspotensialer i vannkraft
- ENØK
- varmepumpepotensialer i Glomma, sjøvann og i undergrunnen
- og vindkraft.

For Fylkestyret i Miljøpartiet De Grønne Østfold

Birgitte Sterud **og** **Trond Løvereide**
Talspersoner